

at de private Lovforslag, efter hvad der er slet i Sommer, maa betragtes som Resultater af den mere eller mindre græsferende Valgkredsfeber, som endnu har holdt sig. Det har sin Betydning, naar man staa umiddelbart foran Valg at faae et Kapløb istand med private Lovforslag, men under de nuværende Forhold stiller det sig saaledes, at, da Flertallet ikke har været med til at indbringe disse Forslag — de ere jo ikke komne frem med en bestemt Partifarve paa sig — troede jeg simpelt hen, at disse Lovforslag vare enkelte Medlemmers Ønsker, Udtryk for Øster, som de havde givet deres Valgkreds, og jeg antog, at jeg ved at forlange en Afstemning her i Thinget kunde faae stemt imod disse Lovforslags Overgang til 2den Behandling. Jeg synes nemlig, at det dog mere og mere bliver konstateret her i Thinget, at vi ingen Ting faae ud af det; thi selv om det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmark) giver sig til at arbejde rigtig flittig, frygter jeg for, at det ikke vil tælle tilstrækkelig paa den Side til at faae en rigtig Forhandling i Gang (Højmark: Det kan dog være!) Det kan jo være — ja, jeg veed det ikke, men i hvert Fald har jeg ikke stort Haab derom. Den ærede Forslagsstiller synes heller ikke at kunne have synderligt Haab om at faae sit Lovforslag ført igjennem, thi den Trøst, han fik af den høitærede Minister om, at, hvis Forslaget kunde blive vedtaget i det andet Thing, skulde han ikke modsætte sig det (Modsigelse). Naa, ja saa har jeg misforstaaet den høitærede Minister; men naar den høitærede Minister heller ikke da vil modtage Forslaget, er der jo endnu mindre Anledning til at tro, at det under de nuværende Forhold vil kunne føres igjennem. Men saa siger det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Chr. Ravn) til mig, at, naar man vilde være konsekvent, skulde man stemme mod alle Regjeringens Lovforslag. Hvorfor skal man det? Det kan jeg ikke indse. Fordi Regjeringen har vendt Bunken af Lovforslagene fra 1jor og kommer med dem til os iaar igjen, synes jeg, da de dog alle gaa derhen, hvorfra de først, naar Forholdene ere blevne forandrede, kunne vende tilbage (Bernstjen: De komme aldrig tilbage!) — aldrig vil jeg ikke sige, Forholdene kunne jo forandre sig, og saa ville de komme tilbage — jeg siger altsaa, at jeg synes ikke, at dette er synderlig opmuntrende for en kraftig Regjering som den nuværende, og at det er en Fornøielse, som man nok kan undvære. Men Stillingen bliver en helt anden, naar Oppositionen ved sin Afstemning giver tilkjende, at vi ere hjørte fast og ingen Vej kunne komme, og saa den næste Dag giver Ministeren Anledning til at udtale sin Glæde over, at vi under saa vanstelige Forhold fremkomme med Spørgsmaal til Forhandling af saa indgribende Betydning, og som vente paa deres Løsning. Jeg kan da ikke forstaa Andet, end at jeg for mit Vedkommende

derved vilde komme til at staa i et mere eller mindre komisk Sys. Jeg vil derfor ikke have noget Ansvar ligeoverfor en Forhandling af dette Lovforslag, og jeg agter derfor at stemme mod dets Overgang til 2den Behandling.

Forslagsstilleren (H. H. Olin): Den ærede sidste Talers Bemærkninger skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Men naar han sagde, at private Lovforslag let kunde være Følgen af en Valgfeber, saa er der vel Ingen, der vil mistænke mig derfor ved dette private Lovforslag, thi for det Første er det jo ikke sikkert, at vi staa saa nær ved Valgene, og dernæst tror jeg, at den ærede Minister havde Ret i, hvad han sagde, at dette Lovforslag paa ingen Maade er af dem, der saaledes ere velsete i Befolkningen, at de skulde være til at høste Laurbær med. Det er imidlertid en Sag, som efter min bedste Overbevisning bør fremmes, og som Nøgtdagen kan gjøre Sit til, at Folket kan faae det rette Syn paa. Jeg tror nemlig, at der er lang Tid tilbage, inden Folket i sin Helhed forstaa denne Sags Betydning, men enhver Forhandling paa Nøgtdagen vil hjælpe med til at fremme Forstaaelsen. Den ærede Minister mente imidlertid, at, forsaavidt saadanne Reformers ikke forlanges af den almindelige Bevidsthed, skulde man ikke tage dem frem. Ja! hvis man ved kirkelige Frihedsspørgsmaal vilde vente, til de bleve forlangte af den almindelige Bevidsthed, vilde man vist meget sent, om ellers nogensinde, faae dem frem. Alle de Lovsag af den Natur, vi hidtil have faaet førte igjennem, ere ikke komne frem som Krav fra Befolkningens store Flertal, men som Krav fra Mindretal, som have sølt Trykket af de bestaaende Tilstande, have ønsket dem afhjulpne og have kunnet faae den Indflydelse paa Flertallet, at dette har sagt: Vi indrømme dette Ønske, som næres, vi se, at det er berettiget, og skjøndt vi andre selv ikke have sølt Trang til det, indrømme vi dog, at der kan være god Grund til at imødekomme denne Trang, hvor den findes. Jeg tror derfor ikke, at man kan lade sig afholde fra en saadan Sags Behandling deraf, at den almindelige Bevidsthed ikke endnu er kommen til at kræve den. Den ærede Minister udtalte sig iøvrigt, man kan gjerne sige velvilligt, ligeoverfor Sagen, undtagen da det kom til Slutningen, hvor vi saa fik at vide, at han paa ingen Maade kunde gaa ind paa den i dette Dieblis og, forsaavidt jeg forstod ham, heller ikke senere, undtagen man samtidig fik et Kirkeraad, der kunde bestemme Kirkens Stilling til dem, hvis Ægteffab blev indgaaet borgerlig. Men er det Ministerens Standpunkt, saa vil det sige det Samme som, at vi ikke kunne faae denne Sag ført igjennem, thi jeg tror aldrig, at der kommer et Folkething, der gaar ind paa at indrette et Kirkeraad, som ved Flertalsafgjørelser skulde kunne bestemme, hvad Folk i Samvittighedsager skulde sige og gjøre. Flertalsafgjørelser ere jo paa mange Punkter